

GESLACHT

HERMANA

van

MINNERTSGA

VOORWOORD

Na mijn onderzoek over Klein Hermana en daaruit voortvloeiend C.E.E. Collot d'Escury belandde ik bij de state Groot Hermana. Ook dit werd te uitgebreid zodat ik het geslacht Hermana apart behandel. Het geslacht (van) Hermana is eeuwenlang verbonden geweest met Minnertsga en nog. Hun woonstee werd Hermanastate genoemd, dat in die tijd iets ten oosten van Minnertsga lag. Thuis heb ik nog een grote gele bouwsteen (kloostermop) uit de fundementen van deze stins, waarvan uit de afmetingen blijkt dat deze rond het jaar 1200 is gemaakt. Met de komst van Klein Hermana werd deze stins Groot Hermana genoemd.

Toen in de tweede helft van de 16de eeuw bleek dat het geslacht wel eens kon uitsterven lieten de resterende broers een geslachtsregister opstellen over hun familie, dat ze lieten beginnen voor onze jaartelling. Ik heb dit aangevuld met gegevens uit een lezing van J.A. Mol uit 1986 en van Simon Wierstra (overleden in 2016) uit Dokkum, die zich ook heeft verdiept in de oude adel in Friesland.

Verder heb ik gegevens gebruikt uit oude geschriften en heb ik hun grondbezit beschreven, dat eeuwenlang niet is versnipperd en veelal aan de oostkant van Minnertsga was gesitueerd, uitstrekkende van de oude zeedijk, de Griene Dyk, tot aan het Wiid.

Ook kon ik nog enkele voorwerpen vinden op internet, die gerelateerd zijn aan de Hermana's, wat ook al bijzonder is.

Er is dit lezen dat, als men niet de achternaam Hermana van een vrouw had gebruikt, de naam Hermana's al 100 jaar eerder zou zijn verdwenen en er veel minder gegevens over deze familie zou zijn te vinden.

Op deze manier blijft de naam Hermana nog lang voortleven bij de inwoners van het dorp Minnertsga.

Dooitze Zwart, 29 april 2022, Leeuwarden.

Gebeurtenissen van het geslacht Hermana

Uit het boek “De geschiedenis van Friesland”, geschreven door Haring Wiegers Steenstra, geboren in 1800, schoolmeester te Dongjum. Uitgeverij: J. Bloemsma te Minnertsga op 15 augustus 1843.

Deze gegevens zijn weer overgenomen uit nog oudere geschriften. De vraag is of het mythe is of werkelijkheid. Vaak ligt de waarheid in het midden en is het wel gebaseerd op feiten en volksoverleveringen.

In 737 bloeide het geslacht van Hermana, wiens stins of huis te Minnertsga was.

In 769 stierf de deugdzame Ubbo of Obbo Hermana te Minnertsga. Hij was belijder van het Christendom.

806 - Het uiteinde van het jaar 806 was voor Friesland al weder zeer rampzalig, door eenen hoogen watervloed, die op Sint Tomasdag, den elfden van de wintermaand, gansch Friesland overstroomde. Ook het dorp Minnertsga leed veel, zoo bij den aanvang, als in de gevolgen van deze overstroming. Vele huizen waren aldaar vernield of stonden onder water en een aantal inwoners bergden zich gedurende den winter in de kerk of op Hermana-stins. Doch alzoo het zeewater den geheelen winter op het land bleef staan, stortten kerk en toren, door den golfslag verzwakt, op den 2den February 807 neder, waarbij al degenen, welke er zich in onthielden, omkwamen. Ook het sterke slot Hermana, nabij de kerk, viel door het geweld der wateren, waarbij weder vele inwoners ellendig verdronken.

869 – In hetzelfde jaar kwamen de Denen weder met eene talrijke magt in Friesland, rigtende alom brand en verwoesting aan, doch Hessel Hermana, destijds Potestaat, wonende te Minnertsga, wapende zich en zijne landgenoten, zoodat zij de roovers moedig te keer gingen. In een bloedig gevecht, waarin Hermana zelf zwaar gewond werd, gelukte het hun de Noormannen te verjagen. Hermana genas weder tot blijdschap zijns volk.

1096 – Kruistochten naar het Heilige land. Vele Friesche edellieden hebben mede het kruis aangenomen, waarvan ons bekend zijn: Tjepke Forteman, Jarich Ludinga, Epo Hartman, Igo Galama, Feico Botnia, Eelko en Sikke Liauckema, zijnde neven, en Ubbo Hermana. Deze waren te scheep om de Fransche, Spaansche en Italiaansche kusten naar Palestina gezeild.

Aanmerkelijk is het dat van deze Edelen de meesten uit Barradeel waren; Forteman en Ludinga waren van Almenum, de Liauckema's hadden hun state te Sexbierum en Hermana woonde te Minnertsga.

Hermana in oude geschriften:

Laatste deel van “De Vlinder” uit 1844. Hermanastate in 876. Romantisch tafereel uit de Friesche geschiedenis door A. Winkler Prins. Uit het boekje “Een en ander betreffende dorp Minnertsga” van A.J. Andreae uit 1891 wist ik dat deze roman aanwezig was in de Provinciale Bibliotheek. Ik heb het opgezocht en gekopieerd zodat het nu o.a. aanwezig is in het archief van Minnertsgavroeger (dz). Op deze roman is het openluchtspel gebaseerd van “Nylsk fan Hermana”, dat in het jaar 2000 is opgevoerd binnen de grachten, waar eens de stins Hermana stond (maar dan op het zuidelijk deel van het grachtenstelsel). De stins werd hierbij nagebouwd.

Met lauweren beladen keerden de Friezen naar hunne haardsteden terug; menige krijgsman werd te vergeefs opgewacht, want hij was gesneuveld voor de vrijheid van zijn vaderland, en hunne dapperheid weerde de roovers van de vreedzame kust. De Noormannen waren echter steeds noodlottig voor het edel geslacht der Hermana's; ongeveer honderd jaren vroeger was Hessels's grootvader in den strijd tegen hunne woeste benden nabij Westerbierum gebleven, en de potestaat zelve was nauwelijks eenige weken op zijne stins teruggekeerd, toen hij in weerwil van de zorg zijner dochter, aan de bekomene wonde overleed. Diep was Frouck getroffen door zoo gevoelige verliezen; deze en de ondergane vermoeijenissen gaven een onherstelbaren schok aan hare gezondheid. Zorgvuldig bewaarde zij den pijn, die haren edelen Vader wondde, en het zwaard, dat het hart van haar Jarich, haar geliefde, doorboorde. De treurigheid ondermijnde haar gestel en werkte als een langzaam maar dodelijk vergif. Toen het weder zomer werd rustte zij naast haren Vader, en Oene's grijze kruin boog zich nog twee jaren naast het kruis, dat de grafplaats van zijnen heer, van zijne jonkvrouw en van zijnen pleegzoon aanwees.

Een andere verhaal over het Hermanageslacht is te vinden via Delher.nl en is verwerkt in deel 10 van “Ons Vaderland”, die Historisch-Romantische Schetsen uit de Vaderlandsche Geschiedenis bevat, door G. Engelberts Gerrits in Julij 1860.

Het begint: “De Bouwval van het slot Hermana”

Bladzij 1: Volge ons de lezer naar het vlek Groot-Hermana, omstreeks drie uren van Harlingen en twee van Franeker gelegen, op geringen afstand van den zeeoever, het laatste plaatsje van het Barradeel aan de grensscheiding van den zuidhoek. Groot-Hermana was reeds in de vroegste dagen van Frieslands adelmagt eene state van ruimen omvang en uitgebreide bezittingen; want men leest in de oudste kronijken des lands: “Een ongemeen hooge watervloed dreigde Friesland op den eenen twintigsten van Wintermaand, des jaars achthonderd en zes, met een geheelen

ondergang. Een menigte menschen en vee kwam om in de golven, door wier geweld de kerk van Minnertsga en het slot Hermana ineen stortten.”

Bladzij 6: Op geringe afstand van Olaw en zijne togtgenooten, verhieven zich de boomtoppen van het woud achter den stins Hermana. Hier en daar bespeurde men nog half omgeworpen muren van hoeven en hutten door den watervloed vernield, en ontwortelde boomen, door de kracht der zee ten deele bedolven in het strand. Het steenen huis dat den naam Hermana droeg en nu slechts ten halve bewoonbaar was, vertoonde aan de zeezijde een zoo deerniswekkenden bouwval en de kleine woningen rondom zulke droeve puinhoopen, dat alleen de ruwe Noorman besluiten kon dit oord tot woning te kiezen, zonder de hand uit te strekken om eenigzins te herstellen wat door de magt der golven was vernield.

..... Het voorplein van het steenen huis, dat naar friesche gewoonte geheel uit geelsteen was opgetrokken, en een veruitgestrekt vierkant besloeg, was voor de overstroming blijkbaar omzet geweest met houten staketsels, door den vloed her- en derwaarts heengespoeld. Vroeger was de stins omringd door eene gracht, thans geheel met zand en puin gevuld, en de zware draaibrug, die er weleer overvoerde, lag mede verbrijzeld; de Noren hadden slechts zware planken over de gracht geworpen, om den toegang naar het huis te vergemakkelijken.

Grondbezit van het geslacht Hermana

Het grondbezit van de familie (van) Hermana moet worden gezocht ten oosten van het dorp Minnertsga. Op de kaart hieronder zijn grondbezittingen te zien, die in 1700 toebehoorden aan Tjalling Hommes van Camstra. De familie van Camstra heeft het via de Dekema's geerfd van de Hermana's. Lang was en bleef dit het bezit van deze familie en hun nazaten. Bij het Register van Aanbreng uit 1511 wordt dit al beschreven. Deels heeft dit geduurd totdat de boerderij Groot Hermana in december 1909 werd verkocht en het bezit werd versnipperd. Ook het gebied rond Klein Hermana, ten noorden van Groot Hermana, viel hier eerst onder, evenals Sellinge, ten westen van Klein Hermana. Sellinge was tot 1889 bezit van nazaten van de Hermana's, totdat Jan Sipke Zoodsma het aankocht van Mr. Rene Louis de Fiellietza Goethart. Deze René was getrouwd met een dochter van Carel E.E. baron Collot d'Escury uit zijn eerste huwelijk met Dido van Echten. Dit was Carolina Emilia barones Collot d'Escury, die in 1834 overleed.

Hobbe van Hermana en zijn vrouw Wick kregen rond 1500 vijf zonen, waarvan meerdere eerst in Minnertsga woonden. Zoon Wybrandt erfde Groot Hermana. Zijn broer Frans staat te boek als stichter van Klein Hermana, state op hun noordelijk grondgebied. (zie stinseninriesland.nl). Dit is niet de state zoals die er op bekende tekeningen uitziet. Die is gebouwd in 1662 (zie bestand Klein Hermana). Dan waren er nog Hessel en Vincent. Sellinge is ook een woonstee

geweest van deze familie. Op onderstaand kaartje (nr 24) is het bezit bij Sellinge te zien, dus ook het grondgebied van de Hermana's. Frans verhuisde na het overlijden van zijn eerste vrouw Frouck van Beijma naar Tzum, toen hij hertrouwde met Bauck van Aylva. Hij woonde op Kouum bij Tzum. Op wikipedia staat hierover:

Kouum is een buurtschap in de gemeente Waadhoeke. Het ligt ten noordoosten van Lollum, ten noorden van Tritzum en ten zuiden van Tzum, waar het formeel onder valt. De bewoning van het buurtschap ligt aan de Slotwei. Het buurtschap wordt ook geduid als Oud Slot. Dit heeft te maken met het slot Hermana, later ook wel aangeduid als 'slot Koum', dat de mogelijke opvolger was van de Hilderda State, dat als stins in 1406 werd vermeld. De state werd deels afgebroken eind 17de en begin 18de eeuw. Wat overbleef werd verwerkt in een boerderij.

Frans overleed hier in 1551. Bauck overleed in 1590 (in Goutum). Beide zijn begraven in Tzum. Frans zijn eerste vrouw Frouck is in Minnertsga bijgezet in 1547.

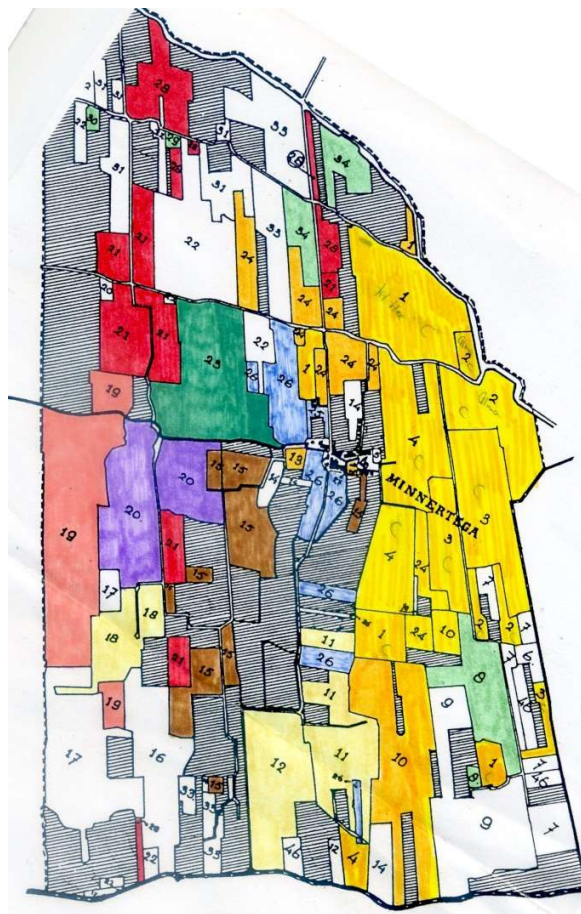
Dan nog iets over een vermeende slotpleats van de Hermana's. In het gemeenteblad 'Barradiel Meiinoar ien' van maart 1966 wordt door Pieter B. Winsemius, kenner van de omgeving van Minnertsga, vermeld dat er een tehuis voor 'misdielde bern' zal komen in de voormalige Hervormde pastorie. Om een naam te bedenken voor dit tehuis, houdt hij een betoog. Uit het Register van Aanbreng van 1511 probeert hij het vroegere huis van de pastoor te vinden. Dit moest gesitueerd zijn tussen Ferniawei 12 (nu Jochum Bekius) en de voormalige winkel van Van Dijk. De plaatsaanduiding was dat het gebied van Hermana aan de oostkant lag en ook aan de westkant. Hij stelt daarom dat 'De Oude Pastorie' een slotpleats van de Hermana's is geweest.

Ik stel dat het huis van de pastoor in 1500 is geweest, wat nu is Scheltingawei 3, lange tijd het woonhuis van Gerrit Baukes Terpstra. In het begin van de 16de eeuw nog Scheltinge-goedt genoemd. Op het kaartje is te zien dat de Hermana's zowel in het oosten als in het westen (Sellinge) hun grondgebied hadden. Ook past hierbij dat in 1543 de vier dorpspriesters nog een jaarlijkse bijdrage uit dit stee hadden (van 7 stuivers). Zie 'Minnertsgea' van PBW (blz 70). Het is ook niet aannemelijk, dat een 'Hermanaslotpleats' stond op 100 meter afstand van Ferniastate.

Verder was Theodorus Scheltinga uit Minnertsga van 1259 – 1275 abt (kloosterhoofd) van klooster Mariëngaard te Hallum. Het is aannemelijk dat hij voor deze functie pastoor was te Minnertsga en op Scheltinga woonde. Een andere abt was Ids Hermana uit Minnertsga, die van 1296 tot 1309 abt was van Klooster Lidlum, een klooster tussen Tzummarum en Oosterbierum. Een vroegere plaatsgenoot zat in die periode ook in het dagelijks bestuur van Klooster Lidlum. Dit was Doco Sellinga van Minnertsga. Hij was er prior en kwam in rang net onder het kloosterhoofd.

De naam van het tehuis (Hermanahiem) is dus lange tijd misplaatst geweest, evenals de naam van het nieuwe appartementencomplex in Minnertsga dat 'Nij Hermana' heet, genoemd naar de naam Hermana op het woonhuis van Hamer, wat ook al niet klopte.

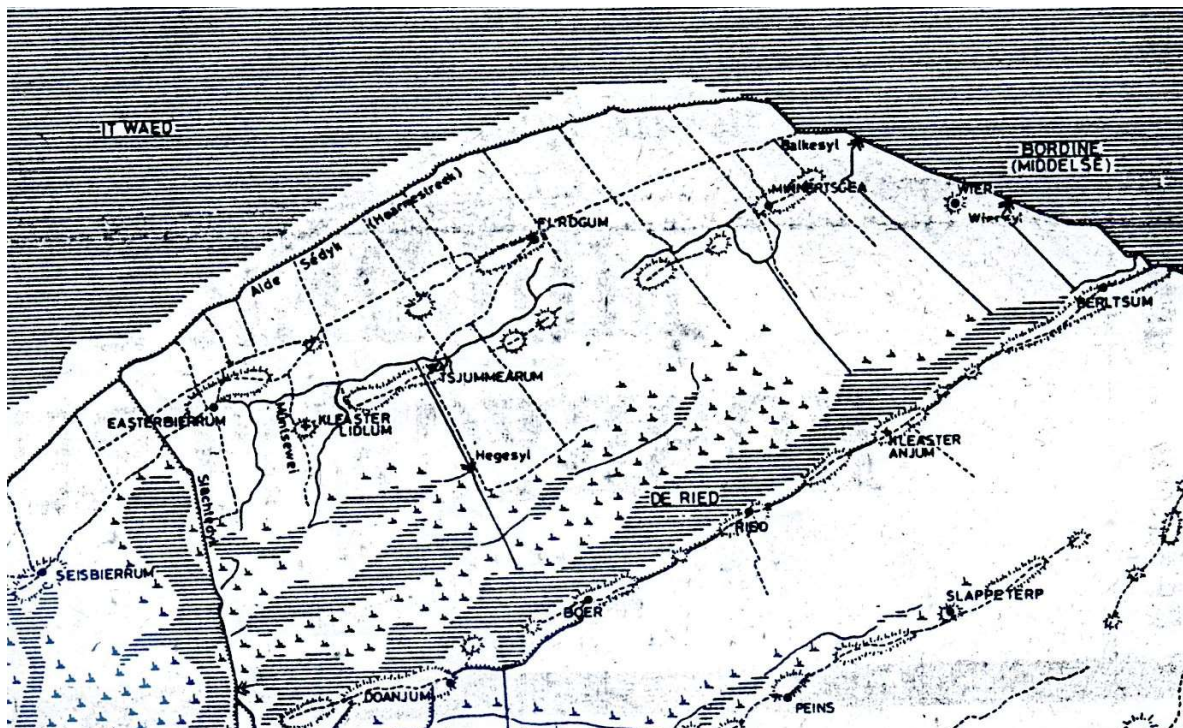
Nog een onduidelijkheid volgens Winsemius is, dat in 1640 een Hessel Wybrens wordt genoemd als eigenaar van Sellinge. Er staat op blz 65 "Hermana" met een vraagteken. Dit was dus wel Hessel Wybrens Hermana, die in oktober 1625 is overleden maar dus in de Floreenkohiers nog wordt genoemd als eigenaar. Dit komt omdat in 1640 nog oudere gegevens werden verwerkt en gebruikt. Dit is ook te zien als Ymck van Dekema in 1640 nog wordt genoemd als eigenaar van Groot Hermana, terwijl zij op 13 januari 1623 al was overleden.

Kaartje van Minnertsga en omgeving, waarop door Gosse Vogel het grondbezit van Tjalling Hommes van Camstra in 1698 is ingekleurd (donkergeel). De familie van Camstra erfde dit van de Hermana's, dat het voor 1500 al in bezit had. Lang bleef dit gebied onverdeeld. Het betreft dus het gebied aan de oostkant van Minnertsga, incl. Sellinge. Het liep vanaf de Hoarnestreek naar het zuiden met als grens het Wierster Oude Meer en het Wiid.

Situatie omgeving Minnertsga in de tijd van de Hermana's.

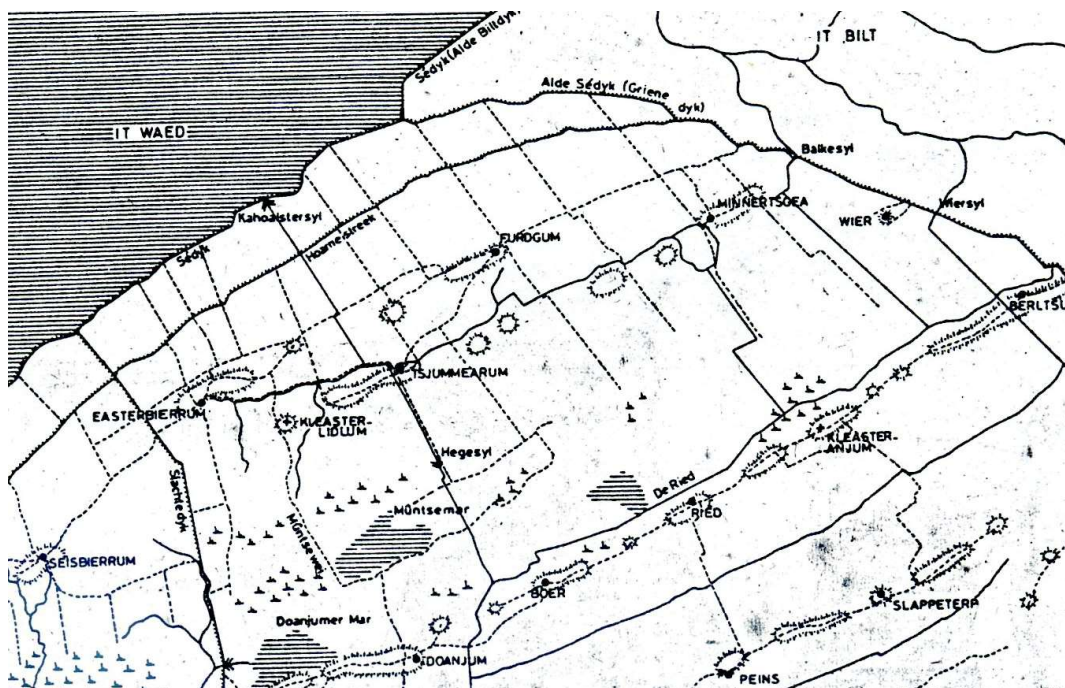
Hieronder 2 kaartjes van de omgeving van Minnertsga rond 1250 en 1500. Ze werden gebruikt in de Franeker Courant door H.M. Kreger in 1978, toen hij een artikel maakte over het ontstaan van Barradeel met situatiekaartjes rond 750 – 1000 – 1250 en 1500. Ook had ik dit artikel al verwerkt in mijn boekje “Algemeenheden en Byzonderheden betr. de geschiedenis van Barradeel en Het Bildt voor 1900.”

Boven kaartje van Barradeel rond 1250.

Wat opvalt is dat in deze periode de Bordine (Middelzee) nog een groot grondgebied in beslag nam. De Bordine liep globaal tussen Minnertsga en Hallum door tot aan Bolsward zodat deze Middelzee de provincie Friesland lange tijd doorsneed. Deze slibte langzaam dicht zodat rond 1500 Het Bildt kon ontstaan uit “opgebildt land” (dichtgeslibt land). In 1250 werd de Hoarnestreek al niet meer gebruikt als zeedijk maar fungeerde onder andere de zg. Grienedyk bij Minnertsga als bescherming tegen het zeewater. Wel werden de landerijen ten zuiden van Minnertsga nog overstroomd bij de vele stormen, die vooral in de 13de eeuw plaatsvonden. Dit kwam omdat het opgestuwde water zich een weg baande door de Riedstroom (De Ried), dat rond Minnertsga bekend staat als “It Wiid”. Deze liep van Harlingen naar Berlikum. Ten zuiden hiervan lag een verhoogde kwelder, die liep van Dongjum – Boer – Ried naar Berlikum zodat het

Op onderstaand kaartje uit 1500 is te zien dat er al veel meer is dichtgeslibt of ingepolderd. De Ried had al meer de tegenwoordige vorm, hoewel de landerijen ten zuiden van Minnertsga nog lange tijd in de winterperiode onder water stonden. Ook zijn de terpen rond Minnertsga nog ingetekend (Orxma (Oersum), Haitsmaterp (hoogste) en de terp ten oosten van Minnertsga (lytse terp)).

Uittreksel uit de genealogie Hermana van Suffridus Petrus (1624)

Voorwoord wordt behandeld door J. Visser, vertaald door mij vanuit het Fries.

Het behandelde werkje werd ontdekt door ds. J.J. Kalma in de bibliotheek van het Fries Genootschap (nu in de Provinciale Bibliotheek) en wordt aangehaald in het Stamboek van de Friesche Adel. Gesteld wordt dat het heeft toebehoord aan Hessel Hermana, de laatste van het geslacht. Hessel stierf in het jaar dat het boekje verscheen (1624) en dat was lang nadat de schrijver Suffridus overleed in 1597. Het bevat een opdracht aan de broers Hubertus (Ubbo), Johannes en Hesselus ab (van) Hermana. Suffridus begint ermee dat de Hermana's afstammen van Friso en dat hun wapen duidt op een hoge afkomst. Hij behandelt van dit oude geslacht maar enkele generatie's met grote tussenruimte omdat hij van deze personen niets anders heeft gevonden dan hun namen. Hieronder de genealogie zonder commentaar en opgezet in een tegenwoordige gangbare vorm.

1. Friso, stichter van het Friese volk. Friso had zeven zonen, waaronder:
2. Adel. Adel trouwt met Suobina en hertrouwt met Suana. Uit het eerste huwelijk wordt Ubbo geboren, de stamvader van de Ubiërs, de voorvaderen van de Keulenaren. Uit het tweede huwelijk wordt Mannus geboren, genoemd naar de vader van Suana.
3. Mannus, toenaam Herr Mann, vestigde zich in Minnertsga, dat aan een arm van de Noordzee lag en stichtte daar de haven Heer Manne porte. In 250 jaar voor Christus gaf hij zijn naam aan zijn nageslacht.
4. Ubbo – 5. Wyt – 6. Hajo – 7. Ubbo – 8. Sibblo
9. Verritus (Wyerdt) Hermana. Hij ging met Matorix Camminga naar keizer Nero vanwege ongebruikte gronden, die zij in bezit hadden. Hij kreeg het Romeinse burgerrecht en werd gedoopt door H. Aegistus. Hij mocht van de vorst Dibaldus Segon met zijn familie Christen blijven en stichtte kloosters in Friesland met hulp van de Koningin uit Denemarken.
10. Ubbo – 11. Vibrandus – 12. Taco – 13. Hesselus – 14. Galo – 15. Ubbo
16. Titus. Titus trouwt en krijgt o.a. 2 zonen: Vibrandus (zie 17) en Taco Hermana.

Taco ging onder Hengistus en Horsus met vele andere Friezen naar Brittanje maar kwam na de dood van Horsus terug. Hij nam als leider van de vloot deel aan de tweede tocht van Hengistus en kwam, na de dood van Hengistus met een deel van de Friezen naar een eiland in de Ierse zee, dat hij Frieslant noemde, naar zijn vaderland. Hij stichtte daar een stad met dezelfde naam. Rond 512 reisde hij naar zijn vaderland terug en stelde een handschrift samen over zijn reizen,

dat hij aan de bibliotheek in Starum toevertrouwde. Daarna ging hij naar Friesland terug, waar zijn nageslacht in de tijd van Suffridus nog leefde.

17. Vibrandus Hermana – 18. Bocco – 19. Hesselus – 20. Ubbo – 21. Taco

22. Ubbo Hermana. Hij werd door koning Radbodus II gespaard tijdens diens Christenvervolging rond 749. Hij stierf in 769 en was getrouwd met een dochter van koning Gundobaldus (broer van Radbodus II).

23. Johannes Hermana, waarschijnlijk de eerste Fries met deze Christelijke naam. Hij was aanvoerder van het leger tegen de Wytsingen. Hij sneuvelde in 779 bij Westerbierum. De Friezen waren flink kwaad (pûr razend) om zijn dood en brachten de vijand een bloedige nederlaag toe. Uit het huwelijk van Johannes worden o.a. 2 zonen geboren: Ubbo Hermana en Vincentius Hermana (zie 24).

Ubbo sloot zich aan bij de oorlogsbende van Hajo Ludyman op 1 februari 780. Hij vocht tegen Schotland voor koning Achajus en sneuvelde tegen de Angelsaksen. Hij kreeg in 819 van de koning een grafmonument.

24. Vincentius Hermana. Hij sneuvelde tegen de Goten in 808.

25. Hesselius Hermana. Hij werd potestaat van Friesland en versloeg de Denen en Noren in 869. Hij werd daarbij zwaar gewond. Bij uitzondering werd hij tot potestaat voor het leven gekozen. Hij overleed in 876.

26. Taco – 27. Suffridus – 28 Johannes – 29. Vibrandus – 30 Ubbo

31. Taco. Taco trouwt en krijgt o.a. 2 zonen: Ubbo en Hesselius.

Ubbo Hermana, toenaam Ubboke, deed mee aan de Kruistocht in 1090 en onderscheidde zich bij de belegering van Nicea. Later werd hij erg gewond bij een gevecht tegen de Sarasenen. Hij woonde een tijd in Antiochia en vocht onder Boëmundus tegen de Sarasenen maar kwam na de inneming van Jeruzalem in het vaderland terug.

32. Hesselius Hermana. Hij ging met Valerius ab Hermana naar Jeruzalem in 1119. Hij kwam in dienst bij Balduinus II en raakte zwaar gewond bij de slag tegen de Turken in 1120, waarna hij naar zijn vaderland terugreisigde.

33. Ubbo – 34. Vibrandus – 35. Johannes – 36. Taco – 37. Hajo – 38. Suffridus – 39. Gerbrandus.

40. Eelco – 41 Sibrandus – 42. Joannes

43. Taco ab Hermana. Uit hun huwelijk o.a. 2 zonen: Vibrandus (zie 44) en Taco. Deze Taco trouwt met Aelke van Juckema. Ze krijgen een dochter: Catharina van Hermana, die trouwt met Julius A. Roorda.

44. Vibrandus (Wybrandt) ab Hermana. Hij is aanwezig bij de vrede tussen Occo de Broeck en Sicco a Sjaedra in 1420 en bij het sluiten van het verbond van heel Friesland tussen Zuiderzee en Wezer in 1422. Hij trouwt met Gerlant van Ockinga.

45. Ubbo ab Hermana. Hij zweerde met anderen trouw aan de Hertog van Saksen in 1505, na de algemene ruzie in Friesland en de hieropvolgende vrede. Hij huldigde met andere edelen Karel V in 1515, toen de Hertog aan Karel Friesland had afgestaan. Hij trouwt met Aelke van Juckema, dochter van Verpius en Eelck van Eysingha.

46 Ubbo (Hobbe) ab Hermana. Hij trouwt met Wick van Feitsma, dochter van Hesselius en His van Herema. Ubbo overleed op 18 oktober 1521. Kinderen:

47a. Hesselius (Hessel) ab Hermana. Hij overlijdt op 8 februari 1561.

47b. Franciscus (Frans) ab Hermana. Hij trouwt met Bauck Ailva. Uit dit huwelijk: Wick ab Hermana, die trouwt met Hesselius ab Eminga. Frans overlijdt in 1551. Dochter Wick overlijdt in 1592.

47c. Vincentius (Vincent) ab Hermana. Hij trouwt met Maria a Frittema. Uit dit huwelijk een dochter His ab Hermana, die trouwt met Schelto a Tjaarda.

47d. Riemma ab Hermana. Ze trouwt met Hartmannus a Galama, zoon van Gale en Foek Hoxwier.

47e. Vibrandus (Wybrandt) ab Hermana (zie bij 47).

Hij trouwt met Hylck van Roorda, dochter van Johan Julius en Catharina van Hermana (zie 43) en A. Walta. Uit dit huwelijk:

48a Ubbo (Hobbe) ab Hermana. Hij vocht lange tijd voor koning Filips II maar kwam in Friesland terug. Hij is begraven in Minnertsga.

48b Wick van Hermana. Ze trouwt met Hesselus ab Hannia en hertrouwt met G. Herema.

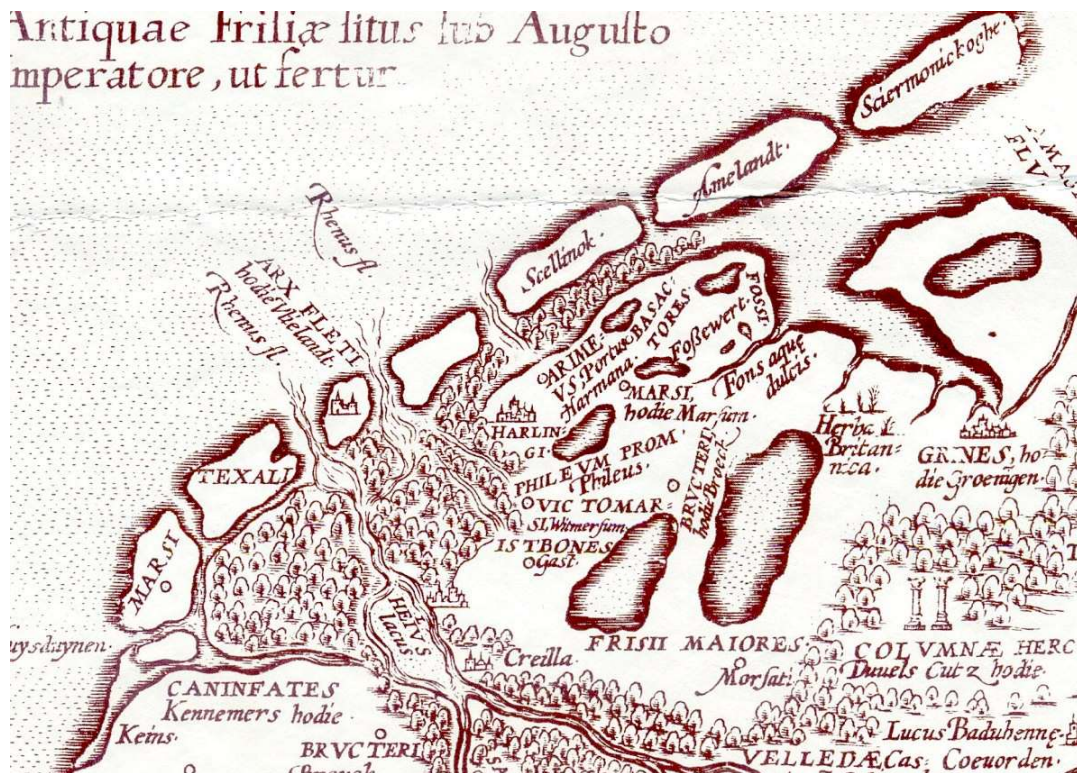
48c Johannes ab Hermana. Hij trouwt met Vonck van Emingha en hertrouwt met Anna van Decama.

48d Hesselus (Hessel) ab Hermana, ridder in de orde van Jeruzalem. Hij verbleef 17 jaar voor studie en om meerdere talen te leren in Engeland, Frankrijk, Spanje, Griekenland en Jeruzalem.

Hij moet door “podagra” (jicht,dz) langdurig op bed liggen, wat des te tragisch is omdat er geen hoop meer was, op het instandhouden van het geslacht. Hij trouwde met Anna van Liauckema op 8 januari 1596. Anna overlijdt in het kraambed zonder kinderen na te laten op 22 maart 1603.

DZ: Punt 48d kan Suffridus niet afgemaakt hebben want hij overleed in 1597. Suffridus Petrus werd op 15 juni 1527 geboren te Leeuwarden. Uit onderzoek van P.N. Noomen en W. Bergsma in 1994 blijkt dat de bronnen, die Suffridus gebruikte komen uit de Kroniek van Andreas Cornelis vanaf 1578, dat weer een bewerking en voortzetting is van de geschiedschrijving van Solco Forteman (rond 760), Ocko Scharlensis (rond 970) en Johann Vlijtarp (rond 1370). Het was de bedoeling dat Suffridus 60 boeken zou maken over de Friese geschiedenis maar er zijn maar 2 van gepubliceerd. Later zouden nog kronieken volgen van o.a. Worp van Thabor en Pierius Winsemius (1622).

In mijn archief vond ik enige weken terug een kaart van Friesland van Sibrandus Leo uit 1579 met een bijkaartje van Joachim Hopperus (1523 te Sneek – 1576 te Madrid), jurist en adviseur van Fillips II van Spanje. Sibrandus Leo is geboren te Leeuwarden rond 1528 (overleden 1583 te Oldekerk). Alledrie zijn leeftijdsgenoten. Suffridus bezocht samen met Sibrandus de Latijnse school in Leeuwarden. Sibrandus werd eerst kanunnik in Klooster Lidlum en daarna priester in Berlikum en Menaldum. Alledrie hadden veel belangstelling voor de geschiedenis van Friesland. Sibrandus schreef o.a. “Abtenlevens der Friesche kloosters Mariëngaard en Lidlum.” Op het kaartje van Joachim staat tot mijn verbazing al een vermelding over het geslacht Hermana, terwijl het stamt uit de tijd van keizer Augustus, die leefde van 30 jaar voor Chr. tot 14 jaar na Chr. Het kan zijn dat het een kopie is van een kopie van een Romeinse landkaart en dat de namen erin de 16de eeuw deels aan zijn toegevoegd. Siffridus maakt hier ook melding van bij het bovenstaande geslacht van de Hermana’s. Volgens P.N. Noomen is het vermelde “Portus Hermana” een verbastering van het door Ptolomeus gebruikte “Manarmanis”.

Deel van het kaartje van Joachim Hoppers van het begin van onze jaartelling met vermelding “Portus Hermana”.

Aanvullende informatie over het geslacht Hermana komt van een lezing van J.A. Mol op 17 juni 1986:

Nu wel in het Fries:

1. De Hermana's hawwe altyd sein, dat se fan de âldfryske keningen ôfstamden (fan kening Adel. Yn 876 regearre Hessel Hermana as potestaat oer Fryslân, Obbe Hermana giet mei de earste Krústocht nei Palestina (1097) en Hessel Hermana gie ek mei in Krústocht (1118); trochdat er ûnderweis ferwûne waard, helle er it by de dea wei. Ids Hermana wie yn 1294 abt fan it Kleaster Lidlum by Tsjommerum.
2. De Hermana's sille siker meidien hawwe yn de strideraasjes tusken de Skieringers en de Fetkeapers. Allinne yn 1420 wurdt dêrby Wybrandt Hermana neamd. Hy is te Grins oanwêzich as beide partijen (foar in skoftke) frede slute.

3. Hobbo van Hermana libbe rûn 1500. Hy stelde him earst ûnder it bewâld fan de Saksyske hertogen en yn 1515 ûnder dat fan Karel V. Hobbe stoar yn 1521 en Wick fan Feytsma, syn twadde frou yn 1544. Hy liet fiif soannen en trije dochters nei. It Hermanawapen (yn de Frânske tiid skeind) komt hiel moai foar op de Hermana-stien yn de tsjerke. In twakoppige earn (adelaar), twa liuwen en yn de sturt trije stjerren.

4 Wybrandt van Hermana erfde Grut Hermana. Hy stoar krekt foar 1580 (Herfoarming). Syn soan Hobbo wie in freon fan de Spanjaarden en tinklik Roomsk. Hobbo, dy't faandrich yn it Spaanske leger wie, woe neat mei de Uny fan Utert te dwaan hawwe en gie nei it bûtenlân. Grut Hermana rekke troch fererving yn it besit fan de Dekema's. Ymck van Dekema en har tredde man hawwe der lange jierren wennen.

5. Hessel van Hermana hat tinklik op Lyts Hermana wenne. Yn 1552, doe't er mei syn beide broers harren bewapening sjen litte moasten, hie hy in harnas, in stielen kraach, in izeren stoarmhoed, in lange spyts en in swurd. Hy en syn broers hiene net in grut slachswurd. Nei de brân yn tsjerke is de grêfstien fan Hessel en syn twadde frau werom fûn. Dy stien wie sa min, dat er net behâlden wurde koe. Hessel en syn frau stiene der libbensgrut op ôfbylde. Hessel stoar yn 1561.

6. Lyts Hermana is fererfd nei in omkiesizzer, dy't ek Hessel van Hermana hite. Dizze Hessel, dy't fan 1560 tot 1624 libbe, wie in man, dy't aardichheit oan boeken en stúdzje hie. Yn 1577, doe't er 17 jier âld wie ûndernaam er in stúdzjereis troch Jeropa en besocht Spanje, Dútslân, Frankryk, Itaalje en Grikenlân. It eindoele wie Jeruzalem. Dêr waard er ta Ridder fan Jeruzalem slein. Letter troude er mei Anna van Liauckema út Seisbjirrum. Doe't dy yn't kreambêd stoar, troude er net wer.

7. Behalve de bruorren Wybrandt en Hessel wenne der yn 1552 ek noch in tredde broer yn Minnertsgea. Dat wie Vincent van Hermana. Hja hiene mar ien dochter, His van Hermana, dy't troude mei Schelte van Tiaarda, fan Rinsumageest. Schelte en His hawwe jierren yn Minnertsgea wenne. Yn 1568 wie syn hâlding tsjinoer de Spanjaarden sa, dat hy him ferantwurdzje moast yn Antwerpen. Mar Schelte gie net, mar stjoerde in notaris, dy't him ferdigenje moast.

Hierbij een geslachtregister bij de lezing van de Hermana's van 200 jaar:

I. Wybrandt van Hermana, libbe op Hermanastins te Minnertsgea (1422)

II. Take van Hermana, libbe op Hermanastins yn 1467

III. Hobbe van Hermana op Hermanastins, stoarn 5 july 1521. Hy troude mei Riem Wobbinga en hertroude mei Wick van Feytsma. Bern:

IV1. Vincent Hobbes van Hermana to Minnertsgea (1552), troude mei Mary van Frittema. Bern: His Vincents van Hermana, trout mei Schelte van Tiaerda yn 1568 te Minnertsgea.

IV2. Hessel Hobbes van Hermana op Grut Hermana te Minnertsgea, stoarn 8 februari 1561, troude mei Ath van Rinia en hertroude mei Frau van Heemstra. Gjin wettige bern. Natuerlike soan: Pieter Hessels Hermana, ûntfanger en doarpsrjochter te Minnertsgea, troude mei Sjouck Jelles Bonnema (libben 1585).

IV3. Taecke Hobbes van Hermana op Papmastate te Weidum, grietman oer Baarderadiel, troude mei Kinsck van Ropta, Taecke is stoarn op 13 july 1565. Gjin bern.

IV4. Frans Hobbes van Hermana, op state Couum te Tsjom, stoarn yn 1551. Troude mei Frouck van Beyma en hertroude mei Bauck van Aylva. Bern út it 2de houlik: Wick van Hermana, stoarn 19 oktober 1592, troude mei Hessel van Eminga te Goutum.

IV5. Wybrandt Hobbes van Hermana op Grut Hermana te Minnertsgea (?), troude mei Hylck van Roorda. Bern:

1. Hobbe van Hermana, fandrich yn it leger fan de Spanjaarden, balling (1584), stoar jong, net troud west.

2. Johannes van Hermana, op Grut Hermana stins te Minnertsgea (ek Jan neamd), troude mei Anna van Dekema. Ien soan: Johan, stoarn 14 januari 1592.

3. Hessel van Hermana, troude mei Anna van Liauckema, stoarn 1624. Gjin bern.

4. Taecke van Hermana, stoarn yn 1581 te Keulen, wêr't er studearre.

Toegevoegd aan de lezing: beschikkingen uit het testament van Gerlanda Hermana (van Ockinga, zie voorgaand nummer 44) uit 1456. Ze wordt begraven in een graf in klooster Anjum. Deel betr. Minnertsga:

1. De patroonheilige van Minnertsga, Sint Martinus, krijgt 13 klinkerts.

2. De heer Sibodus, pastoor te Minnertsga, heer Azego, heer Wibodus en heer Nycolaus, zijn kapelaan elk 1 rijngulden. Aan heer Henrikus een halve Rijngulden.

3. Aan de priesters in Minnertsga een eeuwig deel, dat wordt vastgelegd op "Godinaland".

4. Daarboven heeft ze vastgelegd dat haar zoon Tako op zijn eigen kosten voor 10 jaar een kapelaan in dienst zal nemen om voor haar zieleheil en dat van haar familie te bidden. Take

krijgt daarvoor 4 stukken land van resp. 11, 10 ,3 en 2,5 pondemaat plus het huis, waar Gerlanda in woont.

Meer informatie over de familie Hermana staat vermeld in het boekje “Om toer en tsjerke fan Minnertsgea” uit 1948 van P.B. Winsemius (en A.D. Wumkes).

De laatste telg van de Hermana's op Great Hermana was Jan Wibrens Hermana, die in 1591 (moet zijn 1615, in 1591 stierf de zoon van Jan of Johannes en Anna) overleed. De laatste Hermana op Lyts Hermana was Hessel Hermana, die hier rond 1624 overleed, 64 jaar. Hierna ging het bezit door vererving over op de familie Camstra. In 1640 vinden we als hoofdbewoner Goffe Tjalling van Camstra op Klein Hermana. Hij was op 4 februari 1634 getrouwd met Ael (Alegonda) Ruurdsdr van Juckema, dochter van Ruurd van Juckema en Maria Syds van Tjaerda.

Simon Wierstra uit Dokkum, overleden 2016

Een ander persoon, die veel onderzoek heeft gedaan over de Friese adel is Simon Wierstra. Op zijn site simonwierstra.nl vermeld hij veel van zijn bronnen en is hij vollediger omdat hij ook de vrouwelijke Hermana's meeneemt. Genetisch gezien is hiervan de afstamming zekerder, hoewel bijna altijd de naam Hermana dan vervalst. Dit was niet het geval bij Syts Tjercksdochter van Hermana. Haar man Wybrant neemt als achternaam Van Hermana aan. Dit gebeurde vroeger wel vaker als de man een vrouw trouwde uit een voornamere en aanzienlijkere familie. Hun kinderen krijgen dus ook de naam Hermana. Dat is maar goed ook want anders was er na 1500 al niet veel meer te vinden over de familie Hermana. De meeste gegevens stammen van tussen 1500 – 1600. De gegevens van Simon heb ik verwerkt zoals ze er staan maar dan in mijn eigen schrijfwijze.

Genealogie van het adelijk geslacht van Hermana

I Hobbe van Hermana, zoon van Wybrant van Gerbranda (later van Hermana genoemd) en Syts Tjercksdr. van Hermana. Hij trouwt met Bauck (?) Taeckesdr. van Camstra. Bauck (?) is een dochter van Taecke van Camstra en Gerlant van Ockinga. Zijn schoonmoeder hertrouwt met Wybrant van Hermana, zijn vader dus. Hobbe overlijdt voor 1456?, volgens het testament van Gerlant.

Kinderen:

II 1 Jel Hobbesdr. van Hermana. Ze trouwt twee keer. Eerst met Laes van Eelsma en daarna met weduwnaar Aesge van Hoxwier.

II 2 Taecke (Taco) van Hermana. Zie verder.

II2 Taecke van Hermana. Hij trouwt met Ael Werpsdr. van Juckema, dochter van Werp van Juckema en Eelck Feyesdr. Van Eysinga. Ze wonen in Minnertsga.

Kinderen:

III1 Hobbe van Hermana, zie verder.

III2 Catharina van Hermana. Ze trouwt met Juw (Julius) van Roorda, zoon van Johan van Roorda en Rints van Juwinga (ook Jongema). Ze woonden in Tzummarum en Julius staat in januari 1505 op de lijst van Friese edelen. In 1511 hadden ze in Tzummarum veel bezit.

III3 Fedt van Hermana. Ze trouwt met Agge van Walta, zoon van Epe Hessels van Jongema en Jouck van Walta. In januari 1505 op de lijst van Friese edelen. In 1511 bezit in Bozum. Hij ruilde in 1516 met zijn broer Pier van stins.

III4 Syts van Hermana. Ze trouwt met Epe Hessels van Jongema. Epe was weduwnaar van Jouck van Walta (zie III3). Hij woonde op Walta-state. Epe overlijdt op 30 november 1489 te Bozum.

III1 Hobbe van Hermana, zoon van Taecke en Ael. Hij trouwt met Riem Eggesdr. Van Wobbinga uit Weidum. Riem overlijdt op 19 januari 1508.

Op 28 juni 1487 wordt Hobbe genoemd te Minnertsga bij een verbond tussen verschillende grietenijen. Op 23 maart 1498 wordt Hobbe genoemd met zijn vrouw Riem bij verkoop van land. In januari 1505 wordt Hobbe genoemd op de lijst van edelen uit Barradeel. Bij het Register van Aanbreng in 1511 en 1514 heeft Hobbe veel bezit in Minnertsga en ook in Tzum. In 1515 staat hij bij de heerschappen, die Karel V huldigen (lijst Thabor en lijst Winsemius).

Kinderen Hobbe en Riem:

IV1 Ael van Hermana. Ze trouwt met Lolle Heres van Ockinga en hertrouwt met Salvus van Foppinga. Ael overlijdt op 4 oktober 1556. Ze worden begraven te Dronrijp.

IV2 Catharina van Hermana. Ze trouwt met Feye van Eysinga. Feye is een zoon van Tjalling van Bolta en Hack van Eysinga. Hij erfde Eysingastate te Rinsumageest van zijn ouders en was in 1543 landheer van Eysinga.

Hobbe hertrouwde met Wick van Feytsma uit Huizum. Wick is een dochter van Hessel van Feytsma en His van Herema. Hobbe overlijdt op 18 oktober 1521 en wordt bijgezet in Minnertsga. Wick overlijdt op 29 januari 15(48?) en wordt bijgezet in Minnertsga.

Kinderen Hobbe en Wick:

IV3 Hessel van Hermana. Hessel trouwde met Ath van Rinia, dochter van Doeke van Rinia en Rints van Herema. Ath overlijdt op 1 oktober 1542 en wordt begraven te Blessum. Hessel hertrouwt met Frau van Heemstra. Frau is een dochter van Sjoerd van Heemstra en Popck van Ydsma. Hessel overlijdt op 8 februari 1561 en wordt bijgezet in Minnertsga.

IV4 Frans van Hermana. Zie verder.

IV5 Vincent van Hermana. Zie verder.

IV6 Wybren van Hermana. Zie verder.

IV7 Riem van Hermana. Ze trouwt vier keer. Geen kinderen.

IV8 Taecke van Hermana. Zie verder.

IV4 Frans trouwt met Frouck van Beyma. Frouck is een dochter van Wytze van Beyma en Sjouck. Frouck overlijdt op 28 juli 1547 en wordt begraven te Minnertsga. Frans hertrouwt met Bauck van Aylva. Bauck is een dochter van Watze van Aylva en Syts Johansdr. van Roorda. Uit dit huwelijk 1 dochter:

V1 Wick van Hermana, geboren rond 1550. Ze trouwt met Hessel van Eminge. Hessel is geboren rond 1542 als zoon van Ids van Eminge en Wick van Heemstra. In 1582 wordt Hessel voogd over de kinderen van Wybrandt Hermana en diens vrouw Hylck Roorda, oom en tante van zijn vrouw. Wick overlijdt op 19 oktober 1592, 42 jaar. Ze wordt begraven in Goutum. Hessel overlijdt op 8 juli 1605 te Goutum, 63 jaar.

IV5 Vincent van Hermana. Hij is op 7 december 1524 student te Leuven. Hij trouwt met Maria van Frittema. Maria is een dochter van Ivo van Frittema en Tjaerteke van Donia. Bij Register van Aanbreng 1540 had hij bezit in Wirdum. Kinderen:

V2 His van Hermana. Hij trouwt met Schelte van Tjaarda. Schelte is een zoon van Syds van Tjaarda en Moedt van Sythiema. Schelte verkreeg Tjaerdastate bij het overlijden van zijn broer Worp en woonde daar met zijn vrouw. Schelte overlijdt rond 1578. Hij overlijdt in 1615. Daarvoor had ze nog een geschil met Johan van Hermana c.s. op 8 april 1606 voor het Hof van Friesland.

IV6 Wybren van Hermana. Hij trouwt met Hylck van Roorda. Hylck is een dochter van Johan van Roorda en Anna Walta. Beide overlijden voor 1582. De 3 jongste weeskinderen van Wybrant en Hylck stonden in 1582 dus onder voogdij van Hessel van Eminga, getrouwd met Wick van Hermana. Kinderen van Wybren en Hylck:

V3 Johannes van Hermana, geboren rond 1558 (in 1600 42 jaar). Hij trouwt met Womck van Eminga. Womck is een dochter van Botte van Eminga en Syts van Tjaarda. Womck overlijdt op 16 december 1590 en wordt begraven in Minnertsga. Johannes heeft in 1606 een proces tegen His van Hermana. Ze krijgen 1 zoon: Johan van Hermana, overleden 14 januari 1591, begraven in Minnertsga. Johannes hertrouwt met Anna van Dekema. Anna is een dochter van Sicke van Dekema en Luts van Liauckema. Johannes overlijdt op 12 november 1615 en wordt bijgezet in Minnertsga (onduidelijk grafschrift). Anna overlijdt in 1616.

V4 Hessel van Hermana, geboren 1561. Hesselus ab Hermana is in 1585 student te Pont a Mousson en op 27 oktober 1588 te Padua. Dr. Hessel van Hermana uit Minnertsga was ridder in de orde van Jeruzalem. Hij trouwt op 8 januari 1596 met Anna Liauckema. Anna is geboren te Franeker op 25 juni 1571 als dochter van Schelte van Liauckema en Jel van Dekema. Ze werd geboren als jongste dochter van Schelte en Jel onder de naam Remck, maar toen haar zuster Anna in 1582 overleed heeft ze de naam Anna aangenomen. Anna overlijdt in de kraam op 22 maart 1603 en wordt begraven in Minnertsga. Uit dit huwelijk geen kinderen zodat met hem het geslacht in de mannelijke lijn uitsterft. Hessel overlijdt op 29 oktober 1625 en wordt begraven in Minnertsga (er staat Franeker).

V5 Hobbe van Hermana. Hubertus Hermana is in 1571 student in Leuven. In 1580 afkomstig uit Minnertsga en in ballingschap buiten Friesland (C.E.). Hij vocht voor Filips II in Spaanse dienst. Op bevel van Gedeputeerde Staten op 29 januari 1592 moest hij de stad Leeuwarden en de provincie Friesland verlaten omdat hij de eed van trouw had geweigerd. Hij overleed dus na 1592 en werd begraven in Minnertsga.

V6 Wick van Hermana. Ze trouwt in 1584 met Hessel van Hania. Hessel is een zoon van Watze Hania en Foockel van Walta. Hij wordt geregeld genoemd bij HvF. Hessel overlijdt in 1587 en

wordt begraven te Jorwerd. Er is een grafschrift met hun huwelijksjaar. Wick hertrouwt met weduwnaar Gerrolt van Herema, haar behuwd zwager. Gerrolt is een zoon van Johan van Herema en Syts van Juwinga (ook Jongsma). Gerrolt is van 1577 tot 1580 grietman van Wonseradeel. Hij woont eerst in Bolsward maar na het huwelijk met Wick op Groot Hesens te Jorwerd. Hij overlijdt op 24 september 1589 en wordt begraven te Jorwerd.

V7 Taecke van Hermana, overleden in 1581.

Johannes van Hermana (boven V3), z.v. Wybren van Hermana en Hylck van Roorda.

In het Rijksmuseum is een stuk eikenhout aanwezig met wapens van Dekema en Hermana. Het kan niet anders dan dat dit behoorde bij het echtpaar Johannes (ook Jan of Johan) van Hermana en Anna van Dekema. (tekst site): Het is een korbeel (steun/schoor) van eikenhout. Op het consolevormige voorstuk staan de wapens van de families Dekema en Hermana, waarboven een helm met als helmteken een engel. De zijkanten vertonen s-vormige voluten met in de uitgrondingen bloesems. Het is afkomstig uit de in 1887 gesloopte stins te Franeker. Verwerving 1889. De grootte is hoogte 37,7 cm – breedte 32,5 cm en diepte 30,0 cm.

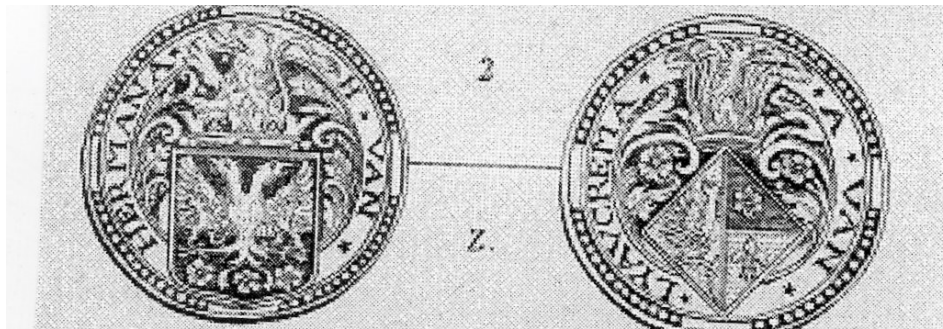
Linksonder Dekemawapen – rechts Hermanawapen

Na enig speurwerk schijnt dit de korbeel uit het Dekemahuis in Franeker te zijn. Dit gebouw staat er nog maar het westelijk deel ervan is afgebroken rond 1900, zo staat te lezen op de site van bedandbreakfastdekemahuis.nl. Ze verhalen op hun site over de historie van het gebouw met nog een foto uit 1875, zoals het Dekemahuis ervoor de sloop uitzag. Deze veronderstelling past ook bij de aantekening in het boekje "Een en ander betreffende het dorp: Minnertsga" van A.J. Andrea uit 1891. Hij noteert: Stbk v.d. Fr. Adel. – De Vrije Fries, VIII, 183-186, waar verondersteld wordt, dat Hessel en Anna in het Dekemahuis hebben gewoond. Volgens mij klopt dit half want het was dus zijn broer Johannes, die met Anna van Dekema was getrouwd.

Later woonden ze op Groot Hermana, waar ze de laatste bewoners van waren, betreffende de Hermana's. Ze overleden rond 1616, waarbij het bezit overging naar Ymck van Dekema. Ymck was de jongste zus van Anna. In het boek "Stinsen en States" (door Peter Karstkarel en Ronald Elward) wordt nog een pikant detail aangehaald over dit echtpaar. Namelijk toen ze op Groot Hermana leefden, woonde Anna van Dekema op de begane grond en Johannes met zijn bijzit (bijvrouw) Albert Meijnedochter van Hallum op de verdieping.

Hessel van Hermana (zie boven V4), z.v. Wybren van Hermana en Hylck van Roorda

Hessel trouwde dus in 1596 met Anna van Liauckema. Ter herinnering hieraan hebben ze een huwelijkspenning laten maken met hun wapens op beide zijden. Deze afbeelding is te zien op de site van minnertsgavroeger.nl.

H. van Hermana – A. van Lyauckema

Hobbe van Hermana (zie boven V5), z.v. Wybren van Hermana en Hylck van Roorda

Ook van Hobbe van Hermana (geboren rond 1555 – overleden na 1592) zijn de nodige aandenkens bekend, die hij zelf aanleverde. Aan de naam en tijd te zien was hij de oudste zoon van Wybren en Hylck (zie boven) anders was hij in 1571 geen student in Leuven. Hij was later vaandrich (officier) van hopman Jarich (?) Liauckema in Spaanse dienst bij compagnie 10. Jarich was hoofd van deze compagnie. Hobbe leverde het volgende voor het album amicorum van Poppe van Feytsma:

Eigen portret van Hobbe uit 1574

Bijdrage uit 1 juni 1574 van Hubertus (Hobbe) ab Hermana.

Wapen met een rode leeuw als helmteken

Familiewapen ouders van Hobbe van Hermana: Wybren van Hermana en Hylck van Roorda

De afbeeldingen zijn ook te vinden op de site frieseregimenten.nl

Grafschriften:

Tekst op grafzerken (door Roorda?) betreffende de familie Hermana in de kerk te Minnertsga. Bij de herbouw in het begin van de jaren vijftig van de afgebrande kerk te Minnertsga hebben ze enige grafstenen geplaatst in het verhoogde oostelijk deel van de kerk en de kelders volgestort met zand. Daarvoor waren de grafkelders nog goed toegankelijk. Alleen wat daarvoor restte waren stof en de grafstenen. De laatste, die in de kerk werd begraven was Eeuwe Smith, secretaris van Barradeel, overleden in november 1825, 3 maanden na zijn vrouw Juliana van Slooten. Ze woonden op nummer 61. Dit is het huis in de Tsjillen, waar enige jaren later de Gereformeerde kerk kwam. Dit terzijde. De zerken van de familie Hermana zijn meer dan 200 jaar ouder.

Minnertsga - 15... - sterf de ..d.l. ...rnt..st.. Iohannes Heermana.

Minnertsga – 1518 – Ao XVC en X?VIII de XXIX januarij sterf die eerbare vrouw Wick H'mana.

Minnertsga – 1521 – Hyer leit begraven den edelenen und walgeboren Hobbo Hermanna heerschap in Minnertsgae gestorven int jaer XVC ende XXI op Sint Lucasdach ewangelist

Minnertsga – 1547 – Int iaer ons heere MVC en XLVII de XXVIII dach iuly sterf die eerbare Frowck Beyama Frans van Hermana huysfrow.

Minnertsga – 1561 – Int jaer ons heren MVC LXI den VIII februarij ster den erentvesten Hessel van Hermana (verdwenen zerk?)

Minnertsga – 1590 – Ao 1590 den 16 decembris sterf derbare i. Womck van Eemingha.

Minnertsga - 1591 – Ao 1591 den 14 ianuari sterf Iohannes Heermana haer beider soon.

In het boekje **“Om toer en tsjerke fan Minnertsgea”** van Wumkes/Winsemius staat er het volgende over:

Steen met jaartal B1552G (BG staat voor de beeldhouwer) voor Frowck Beyema, vrouw van Frans Hermana met de wapens Beyma en Hermana. *(het jaartal strookt niet met dat van Roorda boven)*

Steen van Hessel van Hermana met de naam van beeldhouwer Vincent Lucas. Er staat vincent1565lukas. Op de rand staat: in 't jaer ons Heeren 1561 den 8 February sterf de Eerentveste Hessel van Hermana. De steen draagt de wapens van Hermana en Heemstra. Hun beeldtenis staat erop. Zij in statiekleed en Hessel in harnas. (Hessel was getrouwd met Sjoerdt. van Heemstra.

Oudste grafsteen van de Hermana's in de kerk is van Hobbo, heerschap in Minnertsga, overleden 18 oktober ao 1521 met in het midden een groot Hermanawapen: dubbele adelaar, op vleugels 2 staande leeuwen en 3 zespuntige sterren op de staart.

Steen van Johannes, oomzegger van Hessel, met tevens de namen van Johan Roorda, overleden 1473 en Rindts fan Jongema, zijn vrouw. De steen is dus 100 jaar later gemaakt. De vondst van Johan Roorda scheen een verrassing. Van hem was niet bekend waar hij was begraven, terwijl er toch het nodige van hem bekend was (betr. Klooster Lidlum).

Via **gedbas.genealogy.net** is nog het volgende te vinden over de Hermana's:

Fedt Taeckesdr. Hermana, geboren 1464, overleden 1541 (Hermana-van Juckema)

Hessel Hermana, geboren 840 - overleden 876

Hessel Hermana, geboren 1085, overleden 1119

Hessel Hermana, geboren 1040

Hobbe Hermana, geboren 1390, overleden 1456

Jel Hermana, geboren 1410, overleden 1488

Obboke Hermana, geboren 1070 – overleden 1096

Rixt Hermana, geboren 1420 – overleden 1468

Sijts Hermana, geboren 1370

Taecke Hermana, geboren 1420 – overleden 1487

Taecke (Ubbo) Hermana, geboren 1420 – overleden 1487 (Hermana-Ockinga)

Teda Hermana, geboren 1390 – overleden 1456 (Hermana-Ockinga)

Wick Hermana, geboren 1380 (Hermana-Camstra)

Wybrant Hermana, geboren 1370 – overleden 1424 (Hermana-Camstra)

Rixt Wybrandsdr. Van Gerbranda (Hermana), geboren 1392 te Almenum – overleden te Minnertsga in 1468.

Wybrand Hobbes van Hermana, geboren 1365 te Almenum – overleden te Minnertsga 1427

Hessel van Hermana, geboren 1507 – overleden 1561

Hobbe Taeckes van Hermana, geboren op 1462 te Minnertsga – overleden 1521 te Minnertsga.

Johannes van Hermana, geboren 1558 – overleden 1615

Obbe (Hobbe) van Hermana, geboren 1441 – overleden 1521

Syts Tziercksdr. Van Hermana, geboren 1370 te Minnertsga – overleden te Witmarsum 1394

Tziercks van Hermana, geboren 1350 te Minnertsga.

Hermanawapen

In maart 2000 benaderde ik wapenmaker R.J. Broersma uit Leeuwarden van de Fryske Rie foar Heraldyk omdat we een logo nodig hadden voor Stichting Grut Hermana. Ook gebruikten we dit voor de opvoering van het openluchtspel “Nylsk fan Hermana” met Simmer 2000, waarbij grote schilden geplaatst werden bij de ingang van Minnertsga. Hij maakte onderstaand wapen voor ons. Zoals voorgaand te lezen en te zien is dit iets anders dan toen het gebruikt werd door de Hermana’s. Frans Hermana gebruikte wel een wapen met de tong uit de bek van de adelaars. Dit staat op een rouwbord in het Fries Museum en op de site van Hessel de Walle (walmar.nl/wapens). De rest zonder tong.

In goud een dubbelkoppige zwarte adelaar, rood getongd, goud gesnaveld en gepoot, de vleugels beladen met twee toegewende rode leeuwen en op de staart drie zilveren sterren. Helmtteken een uitkomende rode leeuw. (op site cbg.nl)

Toen ik dit bij Broersma ophaalde stelde hij voor om ook een dorpswapen van Minnertsga te maken, want dat was er nog niet. Hieronder het dorpswapen met verklaring zoals het geregistreerd staat en ook te zien is op wikipedia en op www.heraldry-wiki.com:

In blauw een gouden korenschoof. In blauw een paalsgewijs geplaatste zilveren zeehoorn met de punt naar beneden, waaruit drie gouden aren komen; een gouden schildhoofd, beladen met een uitkomende zwarte dubbele adelaar, rood gebekt en getongd; in het blauw een ingedreven gouden punt, beladen met groene klaver.

Oorsprong en verklaring: Als basis voor het wapenontwerp voor Minnertsga diende het wapen van de familie Hermana. In het gouden schildhoofd vinden we de dubbelkoppige adelaar uit dit familiewapen terug. In dit specifieke geval is de adelaar van een rode bek en tong voorzien, iets dat bij "normale" uitvoering eigenlijk niet hoort. Dit is ten eerste gedaan uit esthetisch oogpunt (het rood doet het goed bij de overige wapenkleuren) en ten tweede om de rode kleur van de, hier niet zichtbare, leeuwen uit het familiewapen een rol mee te laten spelen.

De opzet van het wapen is eigenlijk tweeledig; het laat zowel de vroegere als huidige situatie van het dorp zien. Dit wordt uitgebeeld door de twee blauwe schildvormen. Het rechterdeel (voor ons links) symboliseert de tijd dat het dorp nog tot de voormalige gemeente Barradeel (tot 1 januari 1984) behoorde. Hiervoor is de schoof en de wapenkleur van het voormalige gemeentewapen gebruikt. In het linkerdeel is de huidige situatie weergegeven; het dorp maakt nu deel uit van de gemeente Het Bildt, gesymboliseerd door een van de schelpen en de schildkleur van dit gemeentewapen.

(Sinds 1 januari 2018 is de gemeente Het Bildt opgegaan in de nieuwe gemeente Waadhoeke.)

Nawoord:

De gegevens over de Hermana's, die ik heb gebruikt komen uit eigen archief maar ook van het worldwide web. Het bleek dat meerdere personen zich al hadden verdiept in deze familie. Dat de genealogie van de Hermana's door Suffridus Pertripas in 1624 uitkwam, 27 jaar na diens overlijden, zal wel met het (aanstaande) overlijden van Hessel Hermana in 1625 te maken hebben, waarbij de naam Hermana verviel. Ook heb ik veel gehad aan de site van Simon Wierstra uit Dokkum, die veel heeft verzameld en verwerkt over de Friese adel.